

VALTION METSÄMAIDEN
VEROTUS

N. A. OSARA

TAXATION OF STATE WOODLANDS

SUMMARY

HELSINKI 1954

Puhuttaessa valtion metsätalouden¹ tuottamasta tuloksesta kuullaan melko usein oletettavan tai väitettävän, että jos valtio maksaisi metsistään veroa samojen perusteiden mukaan kuin joku yksityinen vastaavassa tapauksessa, paljoakaan ylijäämää ei jäisi. Tällainen väite on tuotu esille mm. valtion metsämaiden käyttämistä asutustarkoituksiin ja lisämaiksi koskevassa mielipiteiden vaihdossa.

Yksityinen, osakeyhtiö tai muu yhtymä, joka omistaa metsämaata, on velvollinen suorittamaan seuraavat verot ja maksut:

1. Kunnallisvero
2. Kirkollisvero
3. Manttaalimaksu
4. Metsänhoitomaksu
5. Valtion tulovero
6. Valtion omaisuusvero

Metsäomaisuutensa osalta suorittaa valtio kohdissa 1—4 mainitut verot ja maksut. Suoritetaanko metsänhoitomaksu täytenä tai neljännesmaksuna, niinkuin valtio nyt tekee, ei vaikuta vertailuun, koska vastaavan suuruisella yksityiselläkin varmasti olisi oikeus neljännesmaksuun.

Valtio ei ole katsonut tarpeelliseksi kantaa itseltään tuloveroa (5) eikä omaisuusveroa (6). Tällainen menettely perustunee siihen, että voimassa olevien budjettimääräysten mukaan ko. rahasummat suoraa tietä ja veroviranomaisia vaivaamatta joka tapauksessa tulevat valtion kukkaroon.

Kohdissa 1—4 mainitut verot ja maksut on valtio tähän mennessä suorittanut siten, että vahvistettujen veroperusteiden mukaan lasketusta tulojen summasta on saatu vähentää tietty prosentti. Niissä lääneissä, missä valtion metsien pääosa sijaitsee, tämä vähennys on ollut 10 %, koko maan keskimääräinen vähennys on ollut n. 11 %. Tällä vähennyksellä on tarkoitettu saattaa valtio yksityisten kanssa sikäli tasa-arvoiseksi, että kun yksityisillä on oikeus vähennyksiin, joita aiheuttavat velkojen korot tai erinäisten sosialisten näkökohtien vaikutukset, mainittu alennusprosentti keskimäärin vastaisi niitä. Vireillä olevan uuden verolain mukaan tämä vähennysoikeus jäänee pois.

¹ Tässä kirjoituksessa on puhe vain niistä valtion metsämaista, jotka ovat metsähallituksen hallinnassa.

Taulukko 1. Valtion metsämaiden kunnallisverotus v:lta 1952.

Lääni	Metsä- maan ala 1 000 ha	Verope- rusteiden muk. las- kettu tuo- ton arvo milj. mk	Veronalai- nen tulo milj. mk.	Maksuunpantu				Verot ja maksut yht.	
				Kun- nallis- vero	Kir- kollis- vero	Mant- taali- maksu	Met- sän- hoi- tom.		
									milj. mk.
Lapin	1.	4 291	526.0	473.6	56.5	6.0	—	6.8	69.3
Oulun	»	1 329	567.9	511.3	57.8	7.3	—	7.9	73.0
Kuopion	»	332	265.2	238.8	28.8	2.7	1.6	3.3	36.4
Vaasan	»	174	228.8	204.6	21.9	2.9	0.4	2.5	27.7
Mikkelin	»	57	98.6	84.4	9.3	1.1	0.4	1.1	11.9
Hämeen	»	81	210.4	182.0	18.6	2.3	0.3	2.0	23.2
Turun-Porin	»	45	89.2	77.9	8.4	0.9	0.6	0.7	10.6
Uudenmaan	»	4	10.1	7.6	0.7	0.1	0.0	0.1	0.9
Kymen	»	5	10.2	7.7	0.8	0.1	0.0	0.1	1.0
Yhteensä 1952		6 318	2 006.4	1 787.9	202.8	23.4	3.3	24.5	254.0
Yhteensä 1953 (ennakkolukuja)			2 342.9	2 087.8	236.6	27.3	3.8	21.1	288.8

Valtion metsämaista suoritettuja kunnallis-, kirkollis- ym. veroja ja maksuja valaisee taulukko 1. Tähän on otettu v:n 1952 luvut eriteltyinä lääneittäin sekä v:ta 1953 koskevat loppusummat. Verotuksen lähtökoh-
tana olevat verokuutiometrin hinnat määrätään kolmen edellisen myynti-
vuoden keskihintoina, ja tästä laskemistavasta johtuu, että v:n 1953 vero-
perusteet ovat poikkeuksellisen korkeat; v:n 1954 perusteet tulevat ole-
maan alemmat. Näistä syistä tuntuu siltä, että verotusta koskevat luvut
v:lta 1952 olisivat lähempänä viime vuosien keskiarvoa kuin vuoden 1953
huippuluvut. Vuoden 1953 luvut ovat tätä kirjoitettaessa vielä ennako-
summia. Molempien vuosien verotukseen vaikuttavat joka tapauksessa
poikkeuksellisen korkeiksi katsottavat ns. Korean suhdanteen hinnat.

Taulukon 1 mukaan ovat valtion metsämaista suoritettut verot ja
maksut siis olleet:

	1952	1953
	milj. mk	
1. Kunnallisverot	202.8	236.6
2. Kirkollisverot	23.4	27.3
3. Manttaalimaksut	3.3	3.8
4. Metsänhoitomaksut	24.5	21.1
Yhteensä	254.0	288.8

Metsänhoitomaksun aleneminen johtuu siitä, että maksua yleisesti on kan-
nettu v:lta 1953 alemman prosentoin mukaan kuin vuodelta 1952, joka oli
ensimmäinen tämän maksun kantovuosi.

* *
*

Kun lähdetään laskemaan, miten suureksi valtion metsistä maksettava
valtionvero muodostuisi, jos sellainen — sekä tulo- että omaisuusverona —
ajateltaisiin kannettavaksi, on laskelma syytä suorittaa kahden vaihto-
ehdon pohjalla:

A) Valtion metsätaloutta verotetaan ikäänkuin kysymyksessä olisi
näin suuri veronmaksaja veroluokassa III, tai

B) Oletetaan, että valtion metsätalous olisi muodostettu osakeyhtiöksi,
ja että verotus kohdistuisi siihen.

Taulukosta 1 palautetaan mieleen, että valtion metsien veronalainen
tulo kunnallisverotusta varten vahvistettujen perusteiden mukaan las-
kettuna on ollut 1 788 milj. mk v:lta 1952. Voimassa olleen verotaulukon
mukaan on veroluokassa III ollut maksettava veroa 20 milj. mk:n suurui-
sen tulon osalta 8.0 milj. mk sekä sen yli menevältä osalta 48 %. Tämän
mukaan olisi mainitun suuruudesta tulosta ollut suoritettava tuloveroa
856 milj. mk.

Jos taas verovelvollisena olisi ollut osakeyhtiö, sen olisi ollut makset-
tava tuloveroa 32 %, eli 1 788 milj. mk:n veronalaisesta tulosta veroa
572 milj. mk.

Valtion metsäomaisuuden veronalaisen arvon selville saamiseksi on
ainoa mahdollisuus noudattaa veroviranomaisille ohjeeksi annettua menet-
telytapaa, jonka mukaan veroperusteiden mukaan laskettu metsätalouden
tulo kerrotaan tietyillä »pääomituskerroimilla». Näin saadusta rahasum-
masta on lupa vähentää velat, jolloin erotus on veronalainen omaisuus.
Tässäkin lienee siten oikeinta käyttää samaa edellä selostettua lähtökoh-
taa, joka v:lta 1952 suoritettavaan kunnallisverotukseen nähden on ollut
voimassa, ja jonka mukaan valtio tulosummasta on saanut vähentää keski-
määrin 11 %. Pääomituskerroimiksi on vuoteen 1952 kohdistuvaa vero-
tusta varten määrätty luvut, jotka eri lääneissä vaihtelevat rajoissa
10—13. Noudattamalla tätä menettelytapaa saadaan valtion metsien
veronalaiseksi omaisuusarvoksi 19 758 milj. mk.

Veroluokassa III on ollut suoritettava omaisuusveroa 40 milj. mk:n omaisuudesta 0.6 milj. mk ja yli menevältä osalta 2 %. Tämän mukaan olisi 19 758 milj. mk:n suuruisesta omaisuudesta ollut suoritettava omaisuusveroa 395 milj. mk.

Jos taas verovelvollisena olisi ollut osakeyhtiö, sen olisi ollut maksettava omaisuusveroa 0.8 %, eli 19 758 milj. mk:n omaisuudesta 158 milj. mk.

Molempien vaihtoehtojen mukaan olisi valtionverojen määrä siis v:lta 1952 ollut:

	Vaihtoehto A (veroluokka III)	Vaihtoehto B (osakeyhtiö)
	milj. mk	
Valtion tulovero	856	572
Valtion omaisuusvero	395	158
Yhteensä valtionveroa	1 251	730

Laskettu valtionvero muodostuu siis olennaisesti suuremmaksi, jos verotus ajatellaan toimitetuksi veroluokan III mukaisesti, siis siten kuin useampiin yksityisiin metsänomistajiin nähden tapahtuu, kuin jos verotus suoritettaisiin osakeyhtiön verotuksen pohjalla. Veroluokan III mukaisesti verotetaan paitsi luonnollisia henkilöitä myös avoimia yhtiöitä sekä kommandiitti- ja laivanisännistöyhtiöitä ja niihin verrattavia yhtiöitä.

Kumpiko vaihtoehto on oikeampi ja valaisempi nyt esillä olevaan tarkoitukseen?

Kukaan yksityinen ei tietävästi hallitse sellaista metsäomaisuutta, johon tässä voitaisiin vertailua suorittaa. Sellaisia yhtiöitä, jotka luetaan veroluokkaan III, ei maassamme liioin kovin paljon esiinny yrittäjänä metsätalouden alalla, ei ainakaan sellaisessa mittakaavassa, että sitä voitaisiin rinnastaa valtion metsätalouteen. Sen sijaan osakeyhtiömuotoa on tähän tarkoitukseen käytetty yleisesti. Niinpä puunjalostusteollisuutemme hallussa olevat metsät ovat joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta osakeyhtiöiden nimissä. Näin ollen lienee oikeinta katsoa, että jos valtion metsille laskettua valtion tulo- ja omaisuusveroa koskevia vertailuja tahdotaan suorittaa, tämän lähinnä tulee tapahtua osakeyhtiömuotoa tarkoittavan vaihtoehdon pohjalla.

* *
*

Taulukko 2. Valtion metsien verot v:lta 1952.

Lääni	Kunnallis-yms. verot ja maksut ¹	Valtion tulovero ²	Valtion omaisuusvero ²	Yhteensä	Kunnallis-yms. verot ja maksut ¹	Valtion tulovero ²	Valtion omaisuusvero ²	Yhteensä
	milj. mk				mk/metsä-ha			
Vaihtoehto A (= veroluokka III)								
Lapin I.	69	228	95	392	16	53	22	91
Oulun »	73	244	112	429	55	183	84	322
Kuopion »	37	114	53	204	110	346	159	615
Muut »	75	270	135	480	205	730	366	1 301
Yht. keskim.	254	856	395	1 505	40	136	63	239
Vaihtoehto B (= osakeyhtiö)								
Lapin I.	69	152	38	259	16	35	9	60
Oulun »	73	163	45	281	55	123	34	212
Kuopion »	37	76	21	134	110	230	64	404
Muut »	75	181	54	310	205	490	146	841
Yht. keskim.	254	572	158	984	40	91	25	156

Taulukkoon 2 on yhdistetty edellä selostettujen tilastojen ja laskelmien pääsummat, jakamalla maa neljään pääosaan valtion metsien sijaintia ajatellen. Samalla on veroluvut laskettu metsähehtaaria kohden. Vaihtoehto A:n mukaan (veroluokka III) olisivat kaikki verot olleet keskimäärin 239 mk/ha, vaihtoehto B:n mukaan (osakeyhtiö) 156 mk/ha. On syytä panna merkeille, miten suuresti nämä luvut vaihtelevat maan eri osissa. »Muissa» lääneissä olisi vero kokonaista 14 kertaa suurempi hehtaaria kohden kuin Lapin läänissä. Tämä tietysti johtuu veroperusteista: pohjoiseen mentäessä alenee metsähehtaaria kohden keskimäärin tuleva verokuutiometrien määrä, ja samanaikaisesti siirrytään yhä syrjäisemmille seuduille, joissa verokuutiometrin hinta kuljetushankaluuksien vuoksi on alhainen.

Valtion metsien pinta-ala ja laskettu verosumma jakaantuu maan eri osiin seuraavasti:

¹ Todellisuudessa maksettu.

² Laskettu.

	Valtion metsäala		Maksettavat verot, vaihtoehto B (osakeyhtiö)	
	milj. ha	%	milj. mk	%
Lapin	1. 4.29	67.9	259	26.3
Oulun	» 1.33	21.0	281	28.5
Kuopion	» 0.33	5.2	134	13.6
Muut	» 0.37	5.9	310	31.6
Yhteensä	6.32	100.0	984	100.0

Vaikka »muissa» lääneissä on vain 5.9 % valtion metsäalasta, kertyisi kokonaista 31.6 % veroista täältä. Lapin läänissä on 67.9 % metsäalasta, mutta veroista kertyisi vain 26.3 %. Nämä luvut tähdentävät voimakkaasti maan eteläosissa sijaitsevien valtion metsien taloudellista merkitystä. Ne antavat osaltaan myös selitystä siihen, miksi useat sellaiset valtion metsätalouden tuottoa tai tulosta koskevat luvut, jotka esitetään koko maata koskevana keskiarvoina, nykyisissä olosuhteissa jäävät sangen alhaisiksi. Esim. maatilametsien valtava pääosa on »muissa» lääneissä; taulukon 2 keskiarvot osoittavat selvästi, miten valtion metsien osalta kokonaiskeskiarvot poikkeavat juuri »muiden» läänien keskiarvosta.

* *

*

On syytä verrata edellä esitettyjen laskelmien loppusummaa valtion metsätalouden taloudelliseen tulokseen. Kun on epäselvää, miten vuoteen 1952 kohdistuneet verot ovat tai olisivat jakaantuneet vuosien 1952 ja 1953 kesken, lienee sopivaa ottaa verrattavaksi näiden vuosien keskimääräinen tulos, joka ilmenee seuraavasta:

	1952	1953	Keskim.
	milj. mk		
Tulojen summa	7 843	7 065	7 455
Menojen summa	3 917	4 798	4 358
Ylijäämä	3 926	2 267	3 097

Maksettujen kunnallis- ym. verojen ja maksujen yhteissumma (254 milj. mk v:lta 1952) on jo laskettu mukaan ylempänä olevaan menojen summaan. Ylijäämää on siten verrattava vain laskettujen valtionverojen summaan. Tällöin saadaan seuraavat luvut:

	Vaihtoehto A (veroluokka III)	Vaihtoehto B (osakeyhtiö)
	milj. mk	
Vuosien 1952 ja 1953 keskimääräinen ylijäämä	3 097	3 097
Lasketut valtionverot	1 251	730
Ylijäämä tämän jälkeen	1 846	2 367

Nähdään siis, että valtion metsätalous ylijäämästään erittäin hyvin olisi pystynyt maksamaan valtion tulo- ja omaisuusveron molempiin selostettuihin vaihtoehtoihin liittyvien perusteiden mukaan.

Valtion tilinpäätöksen mukaan ovat kaikki valtion osakkeet — sekä ns. valtion ja valtionenemmistöisten yhtiöiden että muut valtion omistamat — tuottaneet osinkotuloina valtiolle v. 1952 440 milj. mk. Senkin jälkeen kun molempien vaihtoehtojen mukaan ajateltu verotus on vähennetty, on valtion metsätalouden ylijäämä — kuten luvuista nähdään — moninkertainen verrattuna valtion osinkotuloihin v. 1952.

Tämä tosiasia, jota tuskin paljoakaan lienee tultu ajatelleeksi, ehkä voi tunnetuksi tullessaan olla omiaan lisäämään kansalaisten harrastusta valtion metsätalouden kehittämistä kohtaan. Kuten tiedetään tarjoavat syrjäiset metsäseudut, jotka suurelta osalta ovat valtion omaisuutta, runsaita ja kiitollisia, mutta toistaiseksi vain vähän hyväksi käytettyjä mahdollisuuksia valtion metsätalouden tuottavuuden kohottamiseksi.

* *

*

On vielä syytä yrittää erästä ajatuskoetta. Oletetaan, että valtion metsät olisi jaettu yksityisille esim. sellaisten perusteiden mukaan, joita viime aikoina on asutustoiminnassa noudatettu. Tällainen oletamus on tietysti teoreettinen, mutta sillä on kuitenkin sikäli oikeutusta, että poliittisessa keskustelussa on kuultu puheenvuoroja, jotka ovat suositelleet valtion metsien kertakaikkista »loppuun jakamista». Mitä olisi tässä tapauksessa näistä metsistä kertynyt verotuloina?

Koska kunnallisveroryhmään (nimikkeet 1—4 edellä) ei liity progressiota, ei sen osalta sanottavaa muutosta olisi syntynyt. Näin tietysti edellyttämällä, että mainittu 11 % keskimäärin vastaa sitä vähennystä, minkä yksityiset olisivat tulleet saamaan velkojen koroista ja sosialisista vähennyksistä hyväkseen. Ainoastaan metsänhoitomaksun kohdalla olisi huomattavaa eroa. Monikaan yksityinen ei kai saisi oikeutta maksaa ainoastaan neljännessä tästä maksusta, mikä oikeus valtiolle on turvattu. Metsän-

hoitomaksuja suoritettiin valtion metsistä v:lta 1952 24.5 milj. mk. Niitä olisi siis yksityisten vastaavasti ollut suoritettava nelinkertainen määrä eli 98 milj. mk. Metsänhoitomaksua ei kuitenkaan voi käsittää veroksi, kun se suoritetaan yksityisen puolesta.

Valtion verotuksen osalta muodostuu vertailun tekeminen vaikeaksi, koska metsänomistajien veronalaiset tulot melkein aina koostuvat useista lähteistä, metsätulojen ohella ainakin maanviljelystuloista ja ns. isännän-palkasta. Kun verotus progressiivisesti lasketaan eri tulojen ja omaisuusosien yhteissumman perusteella, ei ole helppoa tarkalleen sanoa, mikä osa lopulta on katsottava metsätulon tai -omaisuuden verotukseksi.

Lähtemällä eräistä olettamuksista voidaan tietty laskelma kuitenkin suorittaa. Voidaan verrattavaksi ottaa tavanomaista viljelystilaa edustava pelto-metsä-rakennukset-irtaimisto yhdistelmä eri osissa maata ja katsoa, paljonko sellaisen tilan puolesta olisi suoritettava valtiolle veroa kaikkiaan. Verosumma voidaan sitten jakaa ko. tapauksessa esiintyvien tulosummien suhteessa eri tulolajien — myös metsän — kesken. Kun tällä tavalla metsää koskeva saatu vero lasketaan hehtaaria kohden, käy vertailujen suorittaminen taulukon 2 lukuihin päinsä ainakin suurin piirtein.

Laskelman lähtökohdaksi on valittu 10 eri puolilla maata olevaan kuntaan ajatellut viljelystilat siten kuin taulukko 4 lähemmin osoittaa. Niitä koskevat olosuhteet on ajateltu sellaisiksi, mitkä vallitsevat kussakin kunnassa sijaitsevilla valtion metsissä keskimäärin.

Valtion tuloveron selville saamiseksi on laskettava pellon ja metsän antama tulo voimassa olevien veroperusteiden mukaan — tekemällä ensin tiettyjä olettamuksia maiden veroluokkiin ja vyöhykkeisiin jakaantumiseen nähden — sekä näiden summaan lisättävä vielä isännän palkka, joka saadaan kullekin vuodelle vahvistetusta taulukosta. Muita tuloja, esim. sivuansioita, ei tässä yhteydessä ole syytä ottaa huomioon.

Omaisuusveron määräämistä varten on päämitettävä pellon ja metsän tulosummat edellä mainittuja kertoimia käyttämällä ja tähän lisättävä rakennusten sekä karjan ja maatalousirtaimiston yms. arvo. Näitä laskelmia varten tarvittavat perusteet saadaan pyöreinä lukuina kullekin vuodelle vahvistetusta taulukosta.

Jotta loppusumma olisi verrannollinen niihin perusteisiin, joiden nojalla edellä on laskettu valtion metsien verolukuja v:lta 1952, on jälleen syytä käyttää samoja, edellä jo useasti mainittuja vähennysprosentteja. Muuten olisi mielivaltaista, paljonko kullakin tilalla olisi merkittävä vähennyksiin korkomenojen ja sosialisten näkökohtien vuoksi.

Selostetulla tavalla suoritettu laskelma, jonka tulokset esitetään tau-

Taulukko 3. Valtionveroa koskevia vertailuja.

Lääni	Maksaja A = veroluokka III B = osakeyhtiö	Viljelystilan		Valtion tulovero	Valtion omaisuus- vero	Valtion- vero yhteensä
		metsäala	peltoala			
		ha		mk/metsä-ha		
Lapin l.	Valtion metsät A			53	22	75
	» » B			35	9	44
	Vilj.tila Sodankylä	110	5	—	1	1
	» Rovaniemi	90	8	—	3	3
Oulun l.	Valtion metsät A			183	84	267
	» » B			123	34	157
	Vilj.tila Puolanka	70	10	2	7	9
	» Sotkamo	50	10	2	9	11
Kuopion l.	Valtion metsät A			346	159	505
	» » B			230	64	294
	Vilj.tila Nurmes	45	10	6	13	19
	» Vieremä	45	10	7	15	22
Muut l.	Valtion metsät A			730	366	1 096
	» » B			490	146	636
	Vilj.tila Perho	40	10	7	20	27
	» Sulkava	30	10	19	33	52
	» Ikaalinen	25	10	35	43	78
	» Tammela	20	15	83	71	154

lukossa 3, osoittaa, että viljelystilan metsähehtaaria kohden lasketut valtionverot muodostuvat huomattavasti alhaisemmiksi, jopa vain murto-osaksi siitä, mitä ne edellä esitetyn mukaan valtion metsistä maksettuina olisivat olleet. Tämä onkin luonnollista, kun otetaan huomioon, miten voimakkaan progression alainen valtionverotus on.

Kun valtio luovuttaa käsistään metsää, vähenee ensinnäkin valtion omaisuus vastaavalla arvolla. Mutta valtio luopuu lisäksi tulevaisuutta ajatellen tämän omaisuuden tuotosta. On laskentakysymys, merkitäänkö metsän tuotto valtion metsätalouden ylijäämänä suoraan valtion kukkaron hyväksi, vai tuodaanko jokin osa valtionveron muodossa sinne. Kun lasketaan, mitä esim. viljelystilallinen vuoden 1952 verotusta varten voimassa olleiden perusteiden mukaan on joutunut suoritta-

maan valtionveroa, nähdään, että valtiolle tätä tietä kertyisi vain pieni osa siitä tulosta, jonka valtio olisi saanut, jos se vuodelta 1952 olisi verottanut valtion metsätaloutta joko osakeyhtiönä, joka mahdollisuus olisi lähinnä ajateltavissa, tai korkeimman kysymykseen tulevan asteikon, veroluokka III:n mukaan.

Valtion metsäomaisuuden luovuttamista sen kokoisille ja tyyppisille yrityksille, mitä viljelystilat ovat, ei siis voida puolustaa sillä näkökohdalla, että nämä muka maksaisivat valtiolle huomattavaa veroa tulostaan ja omaisuudestaan.

* *
*

Kirjoittaja kiittää metsänhoitaja A. Lappalaista, esitetyn numeroaineiston hankkimisesta ja käsittelystä.

Taxation of state woodlands

SUMMARY

In Finland the state has to pay local government taxes and certain connected smaller taxes and charges on its forest property. On the other hand the state tax on income and property is not collected as the corresponding amount goes directly to the Treasury in the form of a state forestry surplus. Taxes and charges paid in 1952 and 1953 have been:

	1952 million marks	1953
1. Local government taxes	202.8	236.6
2. Church taxes	23.4	27.3
3. Land taxes	3.3	3.8
4. Forest management fees	24.5	21.1
Total	254.0	288.8

The author has calculated the probable state tax on state forests if such a tax were to be collected. The calculations have been made on the basis of two alternatives:

- State forestry taxed as if it were an individual tax-payer;
- State forests as a company.

According to these alternatives the state taxes assessed in 1952 would have been:

	Alternative a) as an individual million marks	Alternative b) as a company million marks
State income tax	856	572
State property tax	395	158
Total	1 251	730

The company is a general form of enterprise for big-scale forestry in Finland.

There is a pronounced difference between North and South Finland. Although 67.9 per cent of the area of state forests is in Lapland County, the taxes calculated for that region would account for only 26.3 per cent of the total amount. The six southernmost counties have 5.9 per cent of the total state forest area, but the taxes from these counties would account for as much as 31.6 per cent of the total.

In drawing up the balance sheet for state forestry, local government taxes and similar charges mentioned above have already been taken into account as expenses. By comparing the surplus with the calculated state tax payable we get the following table:

	Alternative a) as an individual	Alternative b) as a company
Average surplus in 1952 and 1953 ..	3 097	3 097
Calculated state taxes	1 251	730
Surplus minus taxes	1 846	2 367

State forestry would thus very easily have been able to pay state income and property taxes from its surplus in both cases.

Finally, the author has made some calculations concerning the state taxes paid by private farms for their woodlands in different parts of Finland. A typical small holding consisting of cropland and woodland has been taken as the object of comparison; plenty of farms of that type have been formed in the last few decades from state forests as a result of land settlement activity. A comparison shows that the state tax computed per hectare of woodland on farms is only a fraction of what it would be for corresponding woodlands owned by the state. This is natural if we bear in mind the steep progressiveness of state taxation with the increase of income and property.